

**ABD YÜKSEK MAHKEMESİNİN GPS CİHAZLARININ İZLEME
AMACIYLA TAKILMASI VE BUNUN ÜZERİNDEN YAPILAN
YER VE GÜZERGÂH TESPİTİNE İLİŞKİN
U.S. / JONES KARARI***

Çeviren: Dr. İlyas ŞAHİN**

I. GİRİŞ

ABD Yüksek Mahkemesi, Ocak ayında önemli bir karar verdi. 23.01.2012 tarihli U.S. v. Jones kararının oybirliğiyle verilen nihai hükmü şu idi: "GPS cihazının bir şahsın aracına yerleştirilmesi ve bu cihaz aracılığı ile onun yerinin tespit edilmesi ve hareketlerinin takip edilmesi, Anayasanın Ek 4. maddesinin düzenlediği bir alan içinde kalan arama işlemi kabul edilmesi gerektiği, bu nedenle hâkim kararı ile yapılabileceği sonucuna varılmıştır."

Bu davada, D.C polisi ve FBI birlikte yaptıkları operasyonda Antonie Jones'un aracına bir GPS cihazı taktılar ve onu 28 gün süreyle bu cihaz yoluyla izlediler. Kolluğun bu uygulaması ABD Anayasasının Ek 4. maddesinde korunan kişi haklarını ihlal eden bir uygulama olduğuna karar verildi. Bu kararın anlamı bu tür bir kolluk faaliyetinin yapılabilmesi için mutlaka hâkim kararı almak zorunluluğu bulunmasıdır. Bu yapılmadığı takdirde yapılan işlem, anayasanın koruduğu kişi haklarının ihlal etmiş sayılır.

Ancak sivil hakları kuruluşları şimdi yeni bir soruna dikkat çekiyor. bu şekilde GPS cihazı üzerinden takip etmesi hukuka aykırı ise acaba cep telefonlarından yararlanarak kişinin yerini tespit etmek hukuka aykırı olmayacak mıdır ? Yüksek Mahkeme GPS cihazı yerleştirerek bunun üzerinden kişilerin yerlerini tespit edip takip etmeyi hukuka aykırı saymaktadır. Buna çok yakın sonuçları olan cep telefonunun kayıtlı sinyal bilgileri üzerinden kişinin yerini tespit etmek ve takip ettiği güzergah hakkında bilgi almak da aynı şekilde değerlendirilmesi gerektiği ileri sürülmektedir. Çünkü bu davada savcılık sadece GPS kayıtları ile yetinmemiş, aynı zamanda kişinin cep telefonu sinyal bilgilerinin de takibini

---

* Kararın tam metni için: <http://www.supremecourt.gov/opinions/11pdf/10-1259.pdf>. [1/23/12 10-1259, AS 565/2]

** Türkiye Adalet Akademisi hâkimi

yapmıştır. Eyalet ve federal kanun koyucuların artık kolluk için bir kişinin yerini belirleme amacıyla çok acil durumlar haricinde teknolojiyen yararlanma konusunda bir karar alma zorunluluğu getirilmesi gerektiği savunulmaktadır.¹

Yer tespit ve takip teknolojisinin (location-tracking technology) anayasallığı konusunda önemli bir karar olması nedeniyle bu kararın tercümesinin yararlı olacağı değerlendirilmiştir.

II. ABD YÜKSEK MAHKEMESİNİN 23.01.2012 TARİHLİ U.S. / JONES² KARARININ ÖZET TERCÜMESİ

A.Olayın Özeti

Devlet, Jones' un eşinin üzerine kayıtlı aracını GPS cihazı ile takip etmek üzere bu cihazı yerleştirmek için bir hâkim kararı alır. Karar bu cihazın District of Columbia sınırlarında ve 10 gün içinde yerleştirilmesi için yetki vermektedir. Fakat görevliler bu cihazı 11. günde ve başka bir eyalette- Maryland sınırları içinde- yerleştirebilmişlerdir. Bu işlem hâkimden alınan kararın verdiği yetkinin kapsamını aşmış bulunmaktadır. Bu yerleştirmeden sonra da görevliler şahsın aracını 28 gün süreyle izlemiştir. Bunun sonucu olarak Jones ve arkadaşlarını uyuşturucu kaçakçılığı suçundan itham edebilmek için deliller elde edildi. Federal Bölge Mahkemesi, kişinin aracı evinin önünde park halinde iken elde edilen bu GPS bilgilerinin delil olarak kullanılmasını reddetti. Ancak kamuya açık olan yollarda iken kişinin makul kabul edilebilir gizlilik beklentisinin olmayacağı için kamuya açık alanlarda yapılan takip sırasında elde edilen kayıt ve bilgilerin kabul edilebilirliğine hükmetti.³

Jones bu yargılama sonunda ilk derece federal mahkemeden mahkûmiyet aldı. Ancak devamında Federal Temyiz Mahkemesi ise tam tersine GPS takip cihazının karar olmaksızın kullanılması suretiyle bilgi elde edilmesinin Anayasanın Ek 4. Maddesini ihlal ettiği sonucuna vararak elde edilen delillerin kabul edilebilirliğini reddetti.

---

¹ <http://www.aclu.org/blog/technology-and-liberty-national-security/court-says-no-gps-tracking-how-about-cell-phone...>

² <http://www.supremecourt.gov/opinions/11pdf/10-1259.pdf>.

³ Yüksek Mahkeme de içtihatlarında kamuya açık olan yollarda kişinin nerede gezdiği ve hangi yolları izlediği hususu herkese açık bilgiler olup bu konuda kişinin makul kabul edilebilir gizlilik beklentisinin olmayacağını kabul etmektedir.

B.Kararın Özeti

Devletin bir araca GPS cihazı yerleştirmesi ve onu aracın hareketlerini ve gezdiği yerleri izlemek için kullanması, Anayasanın Ek 4. Maddesi kapsamı içinde kalan ve onun ölçülerine göre muamele etmeyi, dolayısıyla hâkimden karar almayı gerektiren bir faaliyettir.

a) Anayasanın Ek 4. Maddesi, “İnsanların, kişisel varlığı, evleri, evrakı, eşyası bakımından makul olmayan arama, yakalama ve elkoymalara karşı haklarını korur”. Devletin bilgiye ulaşmak amacıyla kişilerin eşyası üzerinde fiziki ihlalde bulunması teknik anlamda bir arama işlemi (search) oluşturur. Ek 4. Maddede sayılan alanlar üzerinde bu tarz bir tecavüz bu maddede belirtilen anlamı ile bir arama sayılmaktadır.⁴

b) Bu sonuç Yüksek Mahkemenin 20. yüzyılın ikinci yarısına kadar oluşmuş olan common law trespass doktrinine (fiziki geçiş teorisi) bağlı olan içtihat pratiği ile uyumludur. Ancak daha sonraki davalarda Mahkeme, mülkiyet yaklaşımını uygulamasından vazgeçmiş ve Katz v. U.S davasındaki analiz ile dönüş yapmıştır. Katz v. U.S davasında⁵ Ek 4. Maddenin, Maddede sayılan kişisel varlığı, evleri, evrakı, eşyasından başka ayrıca kişinin “gizlilik hakkı konusundaki makul beklentisini” de koruduğuna karar verilmiştir.

C.Yargıç Scalia Tarafından Kaleme Alınan Mahkeme Görüşü

“Bu davada, bir GPS cihazının bir şahsın aracına yerleştirilmesi ve bu cihaz aracılığı ile onun umuma açık olan yollarda bile olsa hareketlerinin

---

⁴ ABD Anayasasının Ek 4. Maddesi arama, elkoyma ve yakalama işlemlerine karşı güvenceler sağlar. Madde bu işlemler için Yüksek Mahkeme kararları ile şekillenen bazı istisnaları dışında mutlaka hâkimden karar alınmasını zorunlu tutmaktadır. Yine bu kararın hem bir geçerli-makul sebebe dayanmasını, hem de yapılacak işlemlerin kapsamının belirginleştirilmesini öngörmektedir. Diğer taraftan da bu işlemlerin görevlilerce makul ölçülerde yürütülmesi gerekir. Ek 4. Madde analizine göre rutin aramalar hiç bir şüphe olmasa bile yapılabilir. Ancak rutini aşan aramalar makul şüpheye dayanmak zorundadır. Buna ilişkin kurallar ve bunların istisnaları genellikle Yüksek Mahkemenin içtihatları ile şekillenmektedir.

⁵ Katz v. United States, 389. U.S, (1967) Yüksek Mahkeme Katz v. United States kararı ile daha önce Olmstead, Goldman ve Silverman kararlarında benimsenip geliştirilen fiziki ihlal doktrini (trespass doctrine) terketti. Katz kararında Yüksek Mahkeme Anayasanın Ek 4. Maddesine yeni bir yorum getirdi ve onun asıl olarak insanın kendisini ve özelini korumayı hedeflediği; yerleri koruma önceliği olmadığı (“protects people not places”) sonucuna varmıştır. Katz kararı öncesinde sadece belirli bir alana fiziki olarak giriş olması durumunda Ek 4. Madde anlamında gizlilik hakkı ihlal edildiği kabul edilmekte iken, Katz olayı ile farklı bir yaklaşım ortaya çıkmıştır. Bu maddenin sadece fiziki alanları ve kişinin kendi maddi varlığını değil, gizliliğe ilişkin haklı beklentilerini de koruduğu kabul edilmiştir. Yani fiziki bir müdahale olmasa bile dışardan yapılan bir müdahale ile gizlilik hakları ihlal edilmiş ise bu maddenin koruma kapsamında olacağına karar verilmiştir.

takip edilmesi, Anayasanın Ek 4. maddesinin anlamına uygun bir arama ve elkoyma işlemi kabul edilmesi gerekip gerekmediği konusunda karar verilmiştir.

2004 yılında hakkında dava açılan Antonie Jones, District of Colombia sınırlarında bir gece kulübü sahibi ve işleticisidir. Uyuşturucu ticareti suçu ile suçlanmış ve FBI ile Metropolitan Police Department kolluk biriminin birlikte yürüttüğü bir soruşturmanın hedefi olmuştur. Bu soruşturmada görevliler çeşitli soruşturma tekniklerini kullanmışlardır. Bu bağlamda, gece kulübünün görsel izlenmesi, gece kulübünün önkapısına odaklanmış bir kamera yerleştirilmesi, arayan aranan numaraların tespiti ve analizi (pen register) ve şüphelinin cep telefonunun gizli dinlenmesi yöntemlerine başvurulmuştur.

Bu kaynaklardan elde edilen bilgilere dayanarak Devlet, 2005 yılında Federal Mahkemeye başvurarak Jones'un eşinin üzerine kayıtlı olan bir Jeep otomobil üzerine bir elektronik takip cihazı yerleştirme konusunda yetki isteyen bir karar almıştır. Ancak, Mahkemenin kararı sadece District of Colombia sınırlarında ve 10 gün içinde bu cihazın yerleştirilmesi için yetki vermektedir.

40

Görevliler, kararın uygulanmasından itibaren 11. gün içinde ve District of Colombia sınırları dışında -Maryland'da- kamuya açık olan bir park alanında bulunduğu sırada aracın alttakımlarına bir GPS cihazı yerleştirebilmişlerdir. Sonraki 28 gün soruşturmayı yürüten kolluk birimleri bu cihazı aracın hareketlerini ve kullandığı güzergahı izleyebilmek için kullanmışlardır. Hatta bir keresinde araç Maryland'da bir başka kamuya açık park alanında iken cihazın pilini değiştirmişlerdir. Çoklu uydu sistemlerinden alınan sinyaller aracılığı ile aracın yeri 50-100 feet arasında kurulu iken, aynı zamanda bir cep telefonu aracılığı ile Devlete ait bir bilgisayara bağlantı kurulmuştur. Kurulan sistem 4 haftalık bir periyod içinde yaklaşık 2.000 sayfadan fazla data aktarımı yapmıştır. Devlet, bu soruşturma yoluyla ABD Ceza Kanununun (U.S.C. §§ 841-846) ihlali niteliğinde olan, 5 kg veya daha fazla kokaine sahip olmak ve dağıtmak eyleminin dahil olduğu organize uyuşturucu ticaretinden suçlanmayı sağlayacak aleyhe kanıt elde etti.

Yargılama başlamadan önce Jones bu GPS cihazının kullanılması yoluyla elde edilen delillerin reddedilmesi talebiyle bir ön dava açtı. Federal Mahkeme bu talebi kısmen kabul etti ve sadece aracın Jones'un konutuna bitişik garajda park halinde iken elde edilen kayıtların delil olarak kulla-

nılmamasına karar verdi. Kalan diğer delillerin, kamuya açık yollarda seyahat halinde olan bir kimsenin bir yerden bir yere gitmesine dair olan bilgilerin herkese açık olup bu konuda makul gizlilik beklentisinin⁶ olmayacağı gerekçesiyle kabul edilebilirliğine hükmetti. [451 F.Supp.2d 71,88 (2006)].⁷

Mart 2007'de büyük jüri bir başka suçlamayı daha Mahkemeye sundu. Bu suçlama ile Jones ve arkadaşları aynı organize uyuşturucu suçundan itham edildi. Devlet daha önceki yargılama sırasında kullanılan kayıtları yeniden sundu. Bunlar, Jones'un, 850.000 dolar nakit para, 97 kg kokain ve 1 kg baz kokainin bulunduğu gizli evle bağlantılı olduğuna dair ilk yargılamada kabul edilebilirlik kararı verilen ve GPS cihazı ile elde edilen yer tespitine dair bilgilerdi. Jüri, Jones'un suçlu olduğu sonucuna varmış ve Mahkeme, ömür boyu hapis cezasından hüküm kurmuştur.

District of Columbia Federal Temyiz Mahkemesi, GPS takip cihazının bu olayda hâkim kararı olmaksızın kullanıldığını ve bu şekilde karar olmadan kullanılmasının ve bu yolla elde edilen delillerin kabul edilmesinin Anayasanın Ek 4. Maddesini ihlal ettiği sonucuna vararak cezayı kaldırmıştır.

Anayasanın Ek 4. Maddesine göre, “İnsanların, kişisel varlığı, evleri, evrakı, eşyası bakımından makul olmayan arama, yakalama ve elkoymalara karşı güvende olmaya hakları vardır, ihlal edilemez.” Bir otomobilin bu maddede kastedilen eşya niteliğinde olduğunda tereddüt yoktur. (Yüksek Mahkeme olarak) soruşturmalarda hedef kişinin aracına

---

⁶ Gizlilik hakkı, masum kişilerin korunmaya değer yararlarının teminat altına alınması ve özel sayılan bilgilerinin ortaya çıkmasına karşı olma hakkıdır. Suçlayıcı olmamasına rağmen utandırıcı, hassas veya çok fazlaca özel bilgiler olabilir. Ek 4. Maddenin masum insanlara yönelik koruması olmasaydı devlet bütün özel konuşmaları dinleyebilir, kişinin hastalığını, aşkını, yakınmalarını ve birçok suçlayıcı olmayan ama yine de hassas olan bilgileri elde edebilirdi. SALTZBURG-CAPRA-DAVIS, Basic Criminal Procedure, 4th Ed. s. 104.

ABD Anayasasının Ek 4. Maddesi ve Yüksek Mahkemenin Katz kararında ortaya koyduğu makul gizlilik beklentisi, kişinin normal hayatın olağan akışı içinde yaptığı bir faaliyetin toplumun bireyleri tarafından görünmesini, izlenmesini umsamıyorsa burada gizlilik beklentisi yoktur. ancak başkalarının bunu duymayacağı, izlemeyeceği gibi bir varsayım ve algı ile hareket ediyorsa burada bir makul gizlilik beklentisi olduğu kabul edilir. Katz kararında da kişi ankesörlü telefon kulübesinden konuşmaktadır. bunun başkaları tarafından duyulmaması için kapıyı kapatmış ise makul gizlilik beklentisine saygı duymak gerekir.

⁷ Federal Mahkeme bu gerekçeyi yazarken Yüksek Mahkemenin U.S.v.Knotts kararından alıntı yaparak yazmıştır. U.S.v.Knotts, 460, U.S. 276 (1983). United States v. Knotts kararı sinyal göndericilerin kullanıldığı önemli bir davadır. Bu davada, polisler şüphelinin aracının hareketlerini takip edebilmek için onun aracından dışarıya radyo sinyalleri (beeping) gönderen bir elektronik gereç yerleştirdiler. Bu yöntemle aracın tüm hareketlerini takip edebilme imkanı temin ettiler. Yüksek Mahkeme bu şartlar altında “uyarı göndericinin” kullanılmasının bir “search-arama işlemi” oluşturmadığına karar verdi

GPS cihazı yerleştirilmesi ve onunla aracın izlenmesi bir arama (search) işlemi oluşturacağına karar verdik. Bu olayda devlet kişinin özel mülkiyetine geçiş yapmıştır. Bu da Ek 4. Madde anlamında bir arama (search) işlemi oluşmuştur.

Ek 4. Maddenin metni onun mülkiyetle yakın alakasını yansıtır. Bu Mahkememizin en azından 20. yüzyılın ikinci yarısına kadar oluşmuş olan "common law-trespass" doktrinine bağlı içtihat pratiği anlayışı ile uyumludur. Bkz. *Kyllo v.U.S* kararı⁸ [Kerr, *The Fourth Amendment and New Technologies: Constitutional Myths and the Case for Caution*, 102 Mich. L. Rev. 801, 816 (2004)].

Olmstead v. U.S kararında⁹ ise şüphelinin evinin dışında bulunan kamuya açık yoldaki telefon kablolarına dinleyici alet takılması, şüphelinin evine veya ofisine girmeden delil elde edildiği için, Ek 4. Madde hükmü ihlal edilmediğine karar verilmiştir.

Ancak daha sonraki davalarımızda, mülkiyet yaklaşımı olan bu uygulamadan vazgeçildi. *Katz v. U.S* davasında bu maddenin sadece insanlara ait yerleri değil, asıl onların kendilerini koruduğuna karar vermiştik. Bu şekilde o kararda insanları dinleyebilmek için kamuya açık bir ankesörlü telefona dinleyici yerleştirmenin de bir ihlal olduğuna karar verilmişti. Bu son davada da *Katz* kararındaki Harlan ölçütü aynen uygulanmıştır. Yani devlet kişinin "makul gizlilik beklentisini" ihlal etmiştir.(ayrıca benzer kararlar için bkz. *Smith v. Maryland, California v. Ciraolo, Bond v. U.S* kararları)

Burada ifade edilen "kişinin makul gizlilik beklentisi" olarak nitelenen hakkını, Ek 4. Maddede sayılan listenin ötesinde ve kişinin kendisi, evi, eşyası ile ilgili bilgilerinin gizli kalacağına dair beklentiye sahip olması ve bu beklentinin toplum tarafından da tanınması ve izin verilmesi olarak

⁸ *Kyllo v. United States* davasında, güvenlik görevlileri Kyllo'nun evinin karşısına aracın içine konuşlandılar ve bu kişinin kullandığı garajın ısı durumu ile bilgi elde etmeye çalıştılar. Garajdan yayılan ısı miktarını anlamak için evinin diğer duvarları ile ve komşuların ev duvarları ile bir mukayese yapabilecek şekilde daha sıcak olup olmadığını belirlemek için termal algılama cihazı kullandılar. Tespit edilen bulgulara göre de görevliler kişinin evinde esrar maddesi yetiştirmek için bir çeşit ısıtıcı kullandığına dair çıkarımda bulundular ve bu bilgiyi araştırmanın diğer sonuçları ile birlikte evde bir arama kararı elde etmek için kullandılar.

Yüksek Mahkeme ise bu cihazın kullanılması ve başvuru yöntem ile aslında "**anayasal olarak korunan bir alana fiziki olarak nüfuz etme**" olmaksızın başka türlü elde edilemeyecek bilgiler elde edilmiş olduğu için Ek 4. Madde tarafından korunan bir arama yapılmış olduğuna karar verdi. *Kyllo v. United States*, 533 U.S. 27(2001.)

⁹ *Olmstead v. United States*, 277 U.S. 438 (1928)

anlamak ve kabul etmek gerekir. Yani, Katz kararı Ek 4. Maddenin kapsamını daraltmamaktadır.

Devletin karşı savunmasına göre bu olayda, Harlan ölçütü uygulanacak olursa, kişinin gezip dolaştığı yerler kamuya açık yollar olup herkesin her şekilde görebileceği hareketlerdir, ayrıca cihaz yerleştirilen yer aracın içi değil aracın alt kısmı olduğu için kişinin makul gizlilik beklentisi olmayacağı bu nedenle yapılan işlemin bir hâkimden karar almayı gerektiren işlem (search) olmadığı ileri sürülmüştür. Ancak bu olayda Jones'un Ek 4. Maddeden kaynaklanan hakları Katz kararındaki ölçüte uymadığı, Ek 4. Maddenin ilk kabul edildiği andaki düşünceye göre kişinin gizlilik hakkının devlete karşı korunmasını temin etmek zorunda olduğumuz için Mahkeme olarak Devletin bu savunması yerinde görülmemiştir. Çünkü, Ek 4. Maddeyle alakalı içtihat tarihçemizin çoğu devletin belli alanlara fiziken geçmesi, ihlal etmesi gibi bir endişeyi temsil etmektedir. Bu alanlar kişinin kendisi, evi, eşyası ve belgeleridir. Dolayısıyla Katz kararının ortaya koyduğu içtihat değişikliği bu anlayışı bertaraf etmemektedir. Yani, Katz davasında ortaya konulan Ek 4. Maddenin kişinin kendisini ve özel görüşmelerini koruduğuna dair karar Ek 4. Maddenin bizzat evin kendisine uzanan korumasını ortadan kaldırmamaktadır.

Knotts kararında¹⁰ yargıç Brennan'ın görüşünde açıkladığı gibi, Devletin anayasal olarak korunan bir alana bilgi temin edebilmek için fiziki bir müdahalede bulunması halinde bu ihlal Ek 4. Maddeye aykırılık teşkil eder. Bununla birlikte, Katz kararı bu ilkedden bir geriye dönüş teşkil etmemektedir.

Devlet savunmasında, Knotts kararında kişiye ait bir malvarlığına izleyici yerleştirilmiş olması nedeniyle benzerlik bulunduğunu iddia etmiş ise de, o olayda içine takip cihazı yerleştirilen bidon kişiye teslim edilmeden önce -yani yerleştirme tarihinde- üçüncü bir kişiye aittir. Ancak bundan farklı olarak Jones davasında görevlilerin otomobile cihaz yerleştirdiği tarihte araç şüphelinin kullanımındadır.

---

¹⁰ *United States v. Knotts* kararı sinyal göndericilerin kullandığı önemli bir davadır. Polisler şüphelinin aracının hareketlerini takip edebilmek için onun aracından dışarıya radyo sinyalleri (beeping) gönderen bir elektronik gereç yerleştirdiler. Bu yöntemle aracın tüm hareketlerini takip edebilme imkanı temin ettiler. Yüksek Mahkeme bu şartlar altında "uyarı göndericinin" kullanılmasının bir "search-arama işlemi" oluşturmadığına karar verdi. Mahkemeye göre, elde edilen bilgiler sadece şüphelinin kamunun bilgisine açık olan, herkes tarafından görülebilen ve gizlilik konusunda makul beklentinin olmayacağı bilgilerden ibaretti. *United States v. Knotts*, 460 U.S. 276.

Ayrıca görevlilerin cihaz yerleştirmek için aracın yanına sokuldukları alanın korunan bir alan olduğunu kabul etmek gerekir.

Devletin bu davadaki savunması, *Oliver v. United States* davasında vardığımız sonuçtan kısmen desteklenir gibi görünmektedir. *Oliver v. United States*¹¹ kararında görevliler bilgi toplamak için açık alan (open field) olarak nitelenen bir yere girmişler, ancak bu yere geçişte mülke fiziki bir geçiş olsa da bu Ek 4. Maddede anlaşılan şekliyle bir karar almayı gerektiren bir faaliyet (search) olarak görülmemiştir. Ancak *Oliver* davasında kabul gören açık alan ile bu olayda görevlilerin geçtiği yeri birbirinden ayrı nitelenmek gerekir. Çünkü bu olayda geçilen yer müstemilat niteliğindedir ve *United States Dunn*¹² kararımızda da belirtildiği gibi "müstemilat" konut gibi Ek 4. Madde bağlamında olup anayasal olarak korunan alanlardandır.

Devletin son olarak alternatif bir itirazı daha olmuş ve bu olayda yapılan işlem bir arama işlemi (search) olarak nitelense bile yapılan uygulama Ek 4. Madde ölçülerine göre olayda görevlilerin, Jones'un geniş kapsamlı bir uyuşturucu dağıtım şebekesinin lideri olduğuna inanmalarını haklı kıla- cık makul şüpheye (reasonable suspicion) sahip oldukları ve hatta geçerli-makul sebep bulunduğu (probable cause)¹³ dolayısıyla makul olarak değerlendirilebilecek boyutlarda olup, bu nedenle hukuka uygun ve hâkim kararı gerekmemektedir denilmiştir. Ancak devletin alt derece tem-

¹¹ *Oliver v. United States*, 466 U.S. 170 (1984). *Oliver v. United States* kararında, Mahkeme, mülk sahibine ait ev ve müstemilatının dışında bulunan boş alanların Ek 4. Madde tarafından korunmadığına karar verdi. Ek 4. Maddenin müstemilatın dışındaki alanlara uygulanabilirliği olmadığına dair kural "açık alanlar doktrini" (open field doktrini) olarak adlandırılır

¹² *United States Dunn*, 480 U.S. 294, 300. Bu kararda müstemilatın da Ek 4. madde uyarınca anayasal olarak korunan alanlardan olduğu belirtilmiştir. ABD'de Yüksek Mahkemenin *Dunn* kararında ortaya koyduğu olguları dikkate alarak mahkemeler genellikle şöyle karar vermektedirler: Eve tabi olan, bağlı olan yapılar, balkon, veranda, güverte gibi, en azından yapı diğer ev sahipleriince kullanılmadığı ve kamu girişinden sınırlanmış olduğu sürece müstemilatın bir parçasıdır.

¹³ ABD Hukukunda probable cause kavramı, görevlilerin hâkimden karar almak için yapacakları başvuruda bu kararın verilmesine haklılık sağlayacak geçerli makul sebeplerin gösterilmesi zorunluluğunu ifade eder. Böyle bir sebebin dayanağını oluşturabilecek olgulara gelince; parmak izi ve ayak izi gibi belli şahıslarla bağlantı kurmaya yarayan fiziki bulgular, şüphelinin kendi gönüllü beyanları, şüphe oluşturan nitelikte veya gizli yapılan faaliyetler, kişinin daha önceki suç kayıtları, kişinin her zaman suç işlenen bir alanda bulunması gibi olgular ile bazen muhbirlerden alınan bilgi ve ipuçları örnek olarak verilebilir.

Bir karar almak için görevlilerin bu tarz gerekli olguları sunmak zorunda olmalarının bir yararı da hedeflenen işlemi icra etmeden önce görevlileri sözde geçerli makul sebebi oluşturan gerekçeleri kayıtlarla saptamaya zorlamasıdır. SALTZBURG-CAPRA-DAVIS, Basic Criminal Procedure, 4th Ed. s. 100.

yiz mahkemesinde bu itirazı ileri sürmemiş olması nedeniyle Mahkemeye dikkate alınmamıştır.

D.Sonuç

District of Columbia Federal Temyiz Mahkemesinin kararı onaylanmıştır. Görevlilerin yapmış olduğu faaliyetin cihazın takıldığı yerin durumu ve sonradan bu cihaz vasıtasıyla kişinin yerini tespit için kullanılan yerin kişinin konutunun evine bitişik olan müştemilat niteliğindeki garajı olması nedeniyle kişinin konutu gibi anayasal korumadan yararlandırılmıştır. Görevlilerin bu işlemi yapmak için hâkimden karar alınması gerektiği şeklinde sonuçlanmıştır.